

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

**PETROL VE LPG PİYASASI
FİYATLANDIRMA
RAPORU**

Haziran 2024

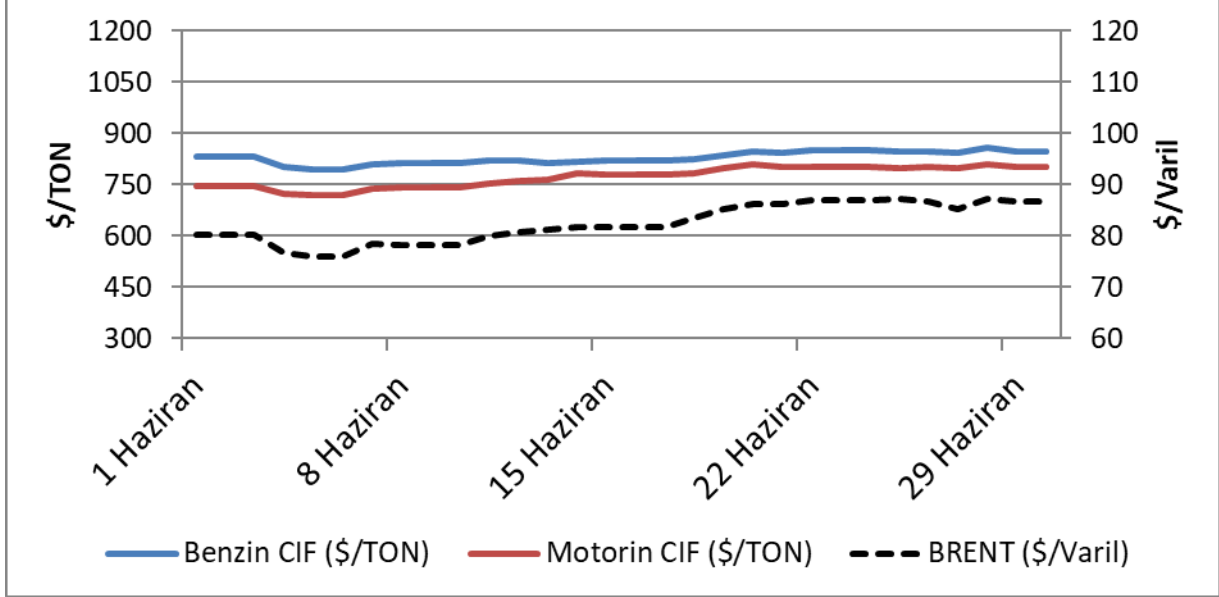
A. PETROL PİYASASI

1. Haziran Ayında Uluslararası Piyasalarda ve Türkiye’de Ürün Fiyatlarının Seyri

1.1. Uluslararası Piyasalar

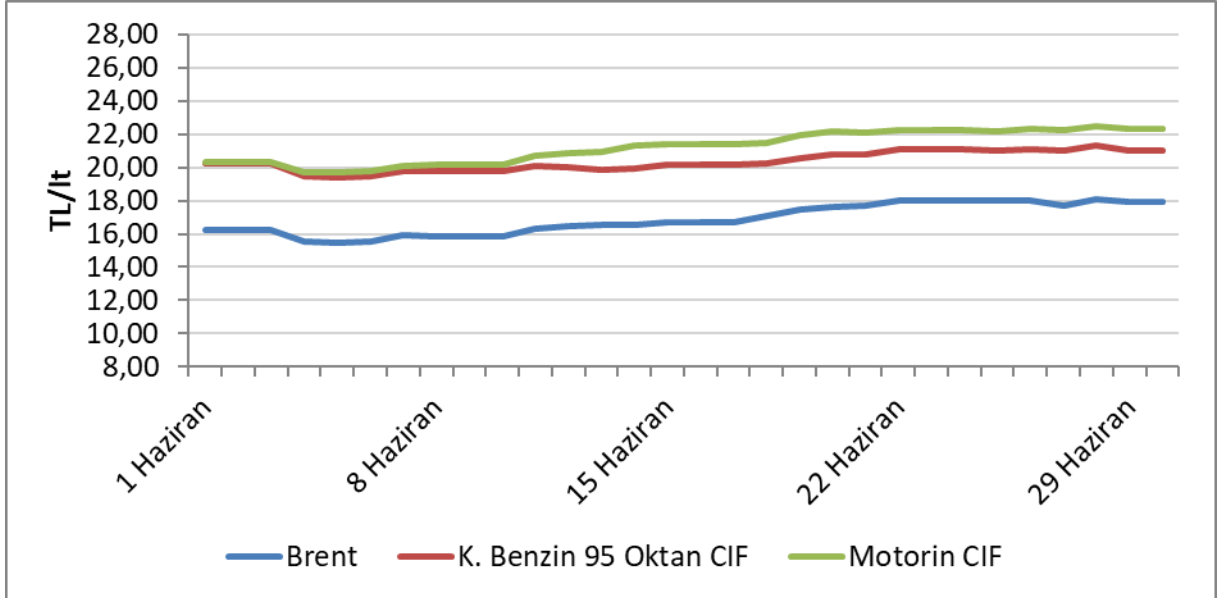
Ülkemizin takip ettiği Platts European Market Scan’da, CIF MED (Genova/Lavera) başlığı altında, benzin ve motorin ürünleri ile Brent tipi ham petrol (Dated-Brent) için yayımlanan fiyatlar Şekil-1’de sunulmuştur.

Şekil-1: Haziran Ayı Kurşunsuz Benzin 95 Oktan, Motorin ve Brent (Dated) Seyri-1

Söz konusu veriler TL/lt’ye çevrilerek Şekil-2’de sunulmuştur.

Şekil-2: Haziran Ayı Kurşunsuz Benzin 95 Oktan, Motorin ve Brent (Dated) Seyri-2

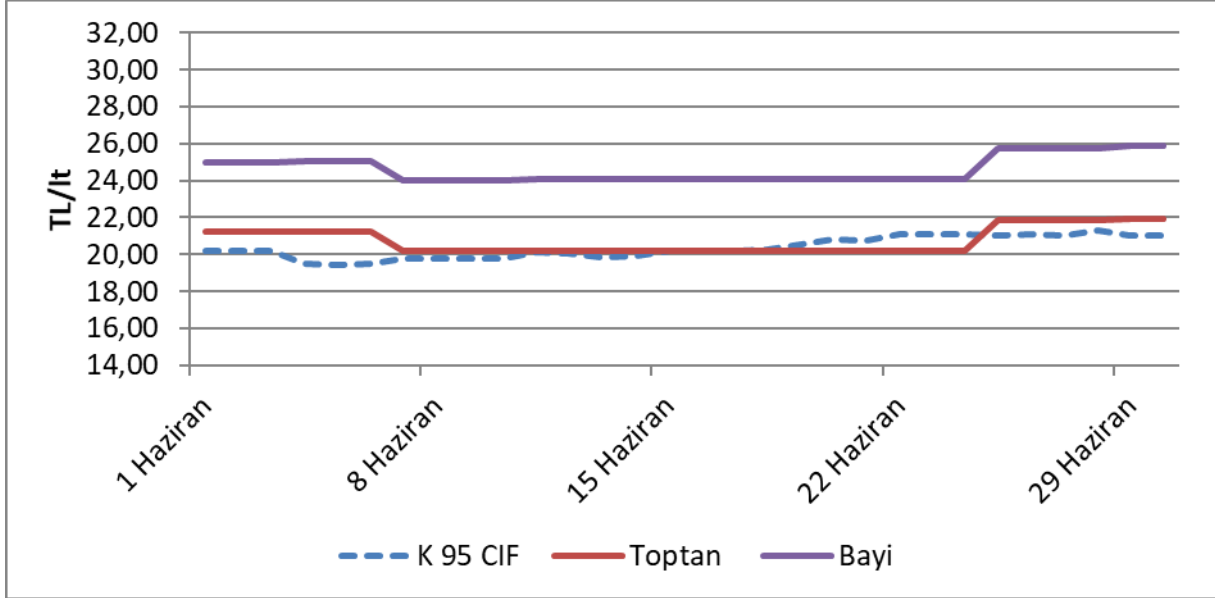

Yukarıdaki şekillerden anlaşılacağı üzere, benzin ve motorin fiyatlarında uluslararası piyasada Haziran ayına hafif düşüş eğilimi ile başlamış başlamış, ay sonuna kadar yükselerek devam ettiği gözlenmiştir. Brent petrol varil fiyatının ortalama 82,45 dolar civarında gerçekleştiği görülmektedir.

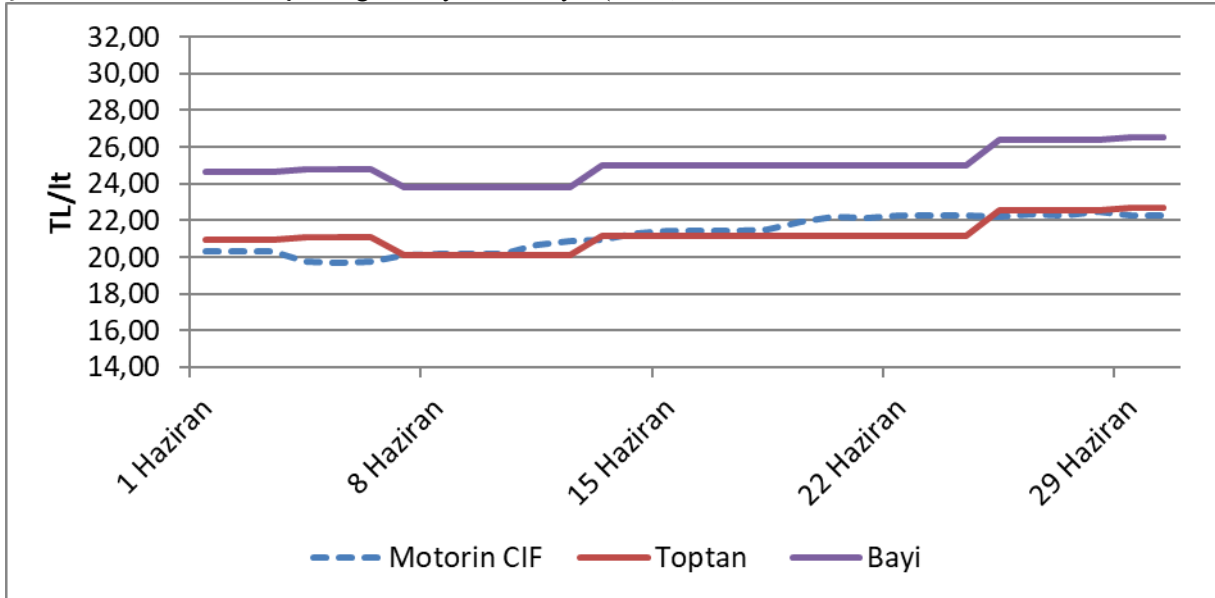
Türkiye

Ülkemizin takip ettiği Platts European Market Scan'da fiyatlar, günlük olarak yayımlanmakta iken, ülkemizde fiyatlar günlük güncellenmemekte olup söz konusu fiyatlardaki değişiklikler Dolar/TL kurundaki değişimler de dikkate alınarak belli bir metodolojiye göre nihai fiyatlara yansıtılmaktadır. Bu çerçevede, yurt içi kurşunsuz benzin 95 oktan ve motorinin vergisiz fiyatlarının Haziran ayındaki seyri Şekil-3 ve Şekil-4'te sunulmuştur.

Şekil-3: Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Yurt İçi Vergisiz Fiyatının Seyri (TL/lt)

Şekil-4: Motorin Yurt İçi Vergisiz Fiyatının Seyri (TL/lt)

Haziran ayı boyunca uluslararası piyasalardaki fiyatlara bağlı olarak kurşunsuz benzin 95 oktan ve motorin fiyatları ülkemizde değişim göstermiş ve vergisiz bayi satış fiyatı ortalaması 95 oktan kurşunsuz benzin için 24,61 TL/lt ve motorin için 25,02 TL/lt olarak gerçekleşmiştir.

2. Haziran Ayı Benzin ve Motorin Fiyat Oluşumu (İstanbul Avrupa Yakası)

Bu bölümde, gösterge niteliğinde olması açısından, İstanbul Avrupa Yakasında oluşan benzin ve motorinin vergili fiyatlarının Haziran ayı boyunca nasıl seyrettiği ve nihai fiyat içerisindeki paylarının dağılımı incelenmektedir.

2.1 Benzin Fiyat Oluşumu (İstanbul Avrupa Yakası – Bir Litre)

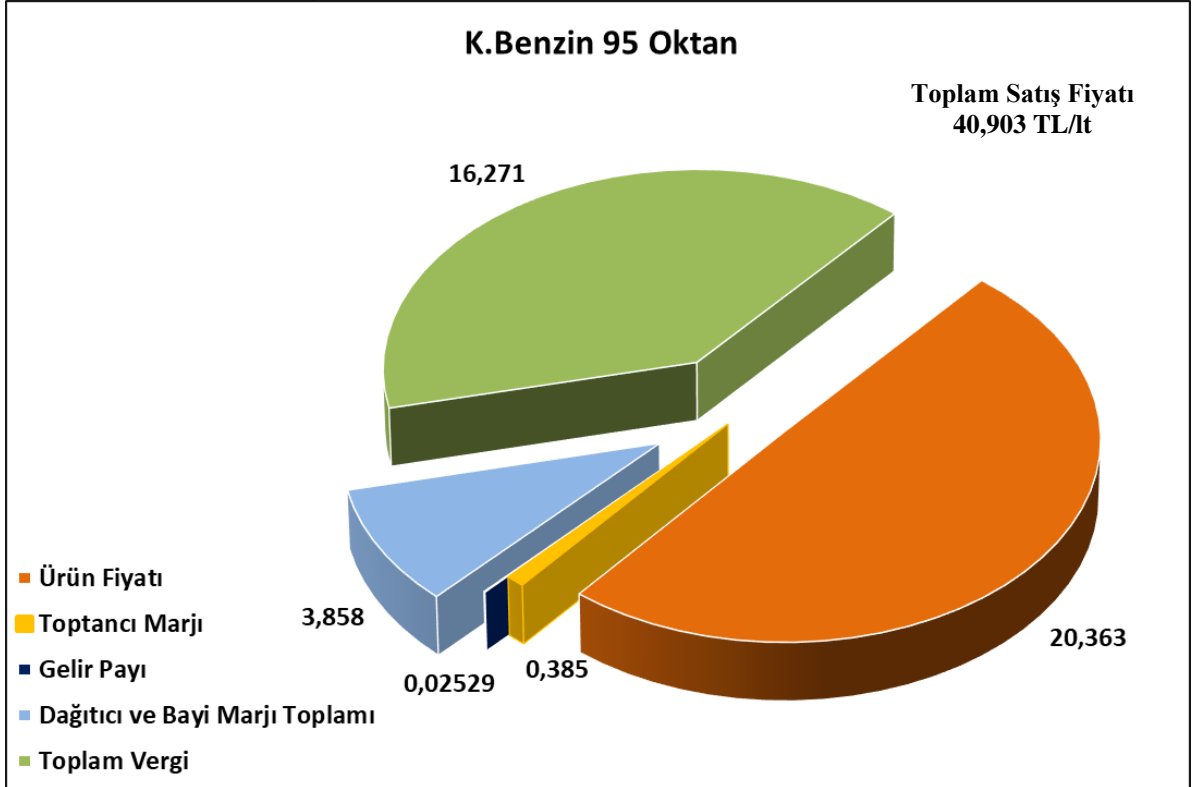
Hâlihazırda resmi olarak tanımlı benzin türleri “Kurşunsuz Benzin 95 Oktan”, “Kurşunsuz Benzin 95 Oktan (E10)”, “Kurşunsuz Benzin 98 Oktan” ve “Kurşunsuz Benzin 98 Oktan (E10)” olmak üzere dört adettir. Ancak, bu ürünlerden sadece 95 oktan kurşunsuz benzin akaryakıt istasyonlarında yaygın olarak satılmaktadır. Bu ürünün İstanbul Avrupa yakası için pay dağılımı Tablo-1’de ve Şekil-5’te yer almaktadır.

Tablo-1: Benzin Fiyat Oluşumu (TL/lt)

Ay	Ürün	Ürün Fiyatı	Toptancı Marjı	Gelir Payı	Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamı	Toplam Vergi	Nihai Satış Fiyatı
Haziran	K.Benzin 95 Oktan	20,363	0,385	0,02529	3,858	16,271	40,903
Mayıs	K.Benzin 95 Oktan	21,262	1,105	0,02529	3,693	16,562	42,649

*02/05/2024 tarihli ve 12599 sayılı Kurul Kararı gereğince, 8730 Sayılı Farklılaştırılmış Akaryakıtlara İlişkin Kurul Kararının 6. maddesinde yapılan değişiklik ile; 15/05/2024 tarihinden itibaren akaryakıt istasyonlarında yapılan satışlarda, farklılaştırılmış olsun veya olmasın aynı tür akaryakıtlar için fiyat farkı uygulanmavacaktır.

Şekil-5: Yurt İçi Benzin Fiyat Oluşumu

Tablo-1 ve Şekil-5 incelendiğinde, Haziran ayında ortalama olarak 40,903 TL/lt düzeyindeki 95 oktan kurşunsuz benzin nihai litre fiyatının %39,84'lük kısmının vergi ve gelir payı, %49,79'lük kısmının ürün maliyeti ve %10,37'lük kısmının ise piyasada faaliyet gösteren şirketlerin brüt kâr marjından oluştuğu görülmektedir.

2.2 Motorin Fiyat Oluşumu (İstanbul Avrupa Yakası – Bir Litre)

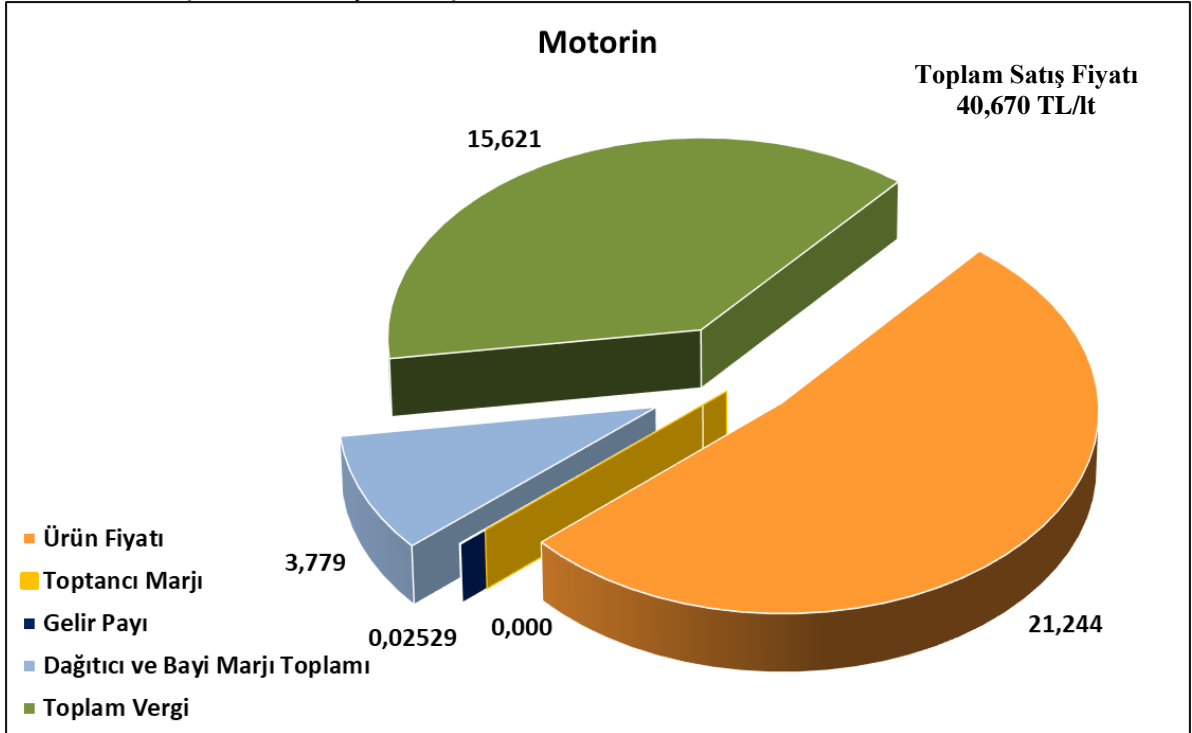
Hâlihazırda resmi olarak tanımlı tek motorin türü bulunmaktadır. Akaryakıt istasyonlarında farklı ticari isimlerle satılan motorin türlerinin tamamı halk arasında “Eurodizel” olarak da bilinen kükürt miktarı 10 ppm olan motorindir. Motorin için İstanbul Avrupa yakası için pay dağılımı Tablo-2’de ve Şekil-6’da yer almaktadır.

Tablo-2: Yurt İçi Motorin Fiyat Oluşumu (TL/lt)

Ay	Ürün	Ürün Fiyatı	Toptancı Marjı	Gelir Payı	Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamı	Toplam Vergi	Toplam Satış Fiyatı
Haziran	Motorin	21,244	0,000	0,02529	3,779	15,621	40,670
Mayıs	Motorin	20,798	0,404	0,02529	3,600	15,601	40,429

*02/05/2024 tarihli ve 12599 sayılı Kurul Kararı gereğince, 8730 Sayılı Farklılaştırılmış Akaryakıtlara İlişkin Kurul Kararının 6. maddesinde yapılan değişiklik ile; **15/05/2024 tarihinden itibaren akaryakıt istasyonlarında yapılan satışlarda, farklılaştırılmış olsun veya olmasın aynı tür akaryakıtlar için fiyat farkı uygulanmavacaktır.**

Şekil-6: Yurt İçi Motorin Fiyat Oluşumu

Tablo-2 ve Şekil-6 incelendiğinde, Haziran ayında ortalama olarak 40,670 TL/lt düzeyindeki motorin nihai litre fiyatının %38,47’lik kısmının vergi ve gelir payı, %52,24’lük kısmının ürün maliyeti, %9,29’luk kısmının ise piyasada faaliyet gösteren şirketlerin brüt kâr marjından oluştuğu görülmektedir.

3. AB ve Türkiye Haziran Ayı Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Fiyat Karşılaştırması

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin onbirinci fıkrası "*Rafinerici ve dağıtıcı lisansı kapsamında yapılan piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatlar, en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak, lisans sahipleri tarafından hazırlanan tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirilir.*" hükmünü haiz olup, söz konusu düzenlemeler çerçevesinde akaryakıt fiyatları Kurumumuz tarafından takip edilmektedir. Öte yandan, akaryakıt ürünlerine uygulanan vergi miktarları Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. Haziran ayında Türkiye ve AB ülkelerinde kurşunsuz benzin 95 oktanın ortalama vergisiz ve vergili fiyatları ile litre başına alınan ve büyükten küçüğe sıralanmış vergi oranları Tablo-3'te yer almaktadır. Vergisiz fiyatların bileşenleri; ürün fiyatı, toptancı marjı, dağıtıcı marjı ve bayi marjıdır.

Tablo-3: Türkiye-AB Ülkeleri Haziran Ayı Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Fiyat Karşılaştırması

Ülke	Vergisiz Fiyatlar (TL/LT)	Vergili Fiyatlar (TL/LT)	Vergi Oranı (%)
Finlandiya	26,02	63,59	59,09
Almanya	27,08	63,74	57,51
İtalya	27,61	64,76	57,37
Hollanda	29,71	69,69	57,37
Yunanistan	28,17	65,96	57,29
Malta	20,51	46,87	56,25
İrlanda	27,85	62,60	55,52
Fransa	29,75	64,72	54,03
Danimarka	32,46	70,51	53,96
AB 27 Ortalaması	28,04	60,67	53,78
Avusturya	26,03	56,09	53,59
Slovenya	24,31	52,13	53,38
Belçika	27,36	58,51	53,23
Portekiz	28,61	60,07	52,37
Letonya	27,80	58,14	52,18
Slovakya	27,03	55,67	51,45
İsveç	27,56	56,50	51,23
Çek Cumhuriyeti	26,30	53,79	51,11
Hırvatistan	26,72	53,34	49,91
Lüksemburg	27,76	54,93	49,47
Estonya	30,90	60,71	49,11
Litvanya	27,29	52,74	48,26
Macaristan	27,80	52,88	47,43
İspanya	30,41	56,81	46,46
Polonya	28,30	52,79	46,40
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	28,92	52,72	45,14
Romanya	27,40	49,50	44,64
Bulgaristan	26,22	46,70	43,86
Türkiye	24,61	40,90	39,84

Kaynak: https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en

4. AB ve Türkiye Haziran Ayı Motorin Fiyat Karşılaştırması

Haziran ayında Türkiye ve AB ülkelerinde motorinin ortalama vergisiz ve vergili fiyatları ile litre başına alınan ve büyükten küçüğe sıralanmış vergi oranları Tablo-4'te yer almaktadır.

Tablo-4: Türkiye-AB Ülkeleri Haziran Ayı Motorin Fiyat Karşılaştırması

Ülke	Vergisiz Fiyatlar (TL/LT)	Vergili Fiyatlar (TL/LT)	Vergi Oranı (%)
Malta	19,34	42,33	54,30
İtalya	27,26	59,61	54,26
Fransa	28,00	59,16	52,67
Belçika	28,59	59,99	52,35
İrlanda	28,45	59,57	52,24
Almanya	27,95	57,51	51,39
Slovenya	25,19	51,78	51,35
Avusturya	28,15	55,53	49,32
Finlandiya	30,51	59,97	49,13
AB 27 Ortalaması	28,54	55,97	49,01
Letonya	28,42	55,14	48,46
Hollanda	30,93	59,62	48,12
Danimarka	31,46	60,16	47,71
Portekiz	28,67	54,31	47,22
Litvanya	26,93	49,94	46,07
Yunanistan	31,03	56,88	45,45
Macaristan	29,42	53,85	45,36
Hırvatistan	29,47	53,59	45,00
Çek Cumhuriyeti	28,40	51,39	44,73
Lüksemburg	28,84	51,79	44,31
Polonya	29,45	52,79	44,22
Slovakya	29,24	52,20	43,98
İsveç	31,28	55,30	43,42
İspanya	29,07	51,21	43,24
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	30,70	53,63	42,76
Romanya	28,74	49,68	42,15
Bulgaristan	26,60	45,79	41,90
Estonya	32,34	54,43	40,57
Türkiye	25,02	40,67	38,47

Kaynak: https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en

NOTLAR:

- Akaryakıt istasyonlarında satılan benzin türleri “K. Benzin 95 Oktan” ve “K. Benzin 95 Oktan (Diğer)” başlığı altında yer almakta olup, diğer başlığı altında satılan ürünler şirketten şirkete farklı isimler alabilmektedir. Diğer taraftan Ülkemizde piyasaya akaryakıt olarak arz edilen veya dolaşımında bulunan benzin türlerinin, Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanan, "TS EN 228 Otomotiv Yakıtları-Kurşunsuz Benzin- Özellikler ve Deney Yöntemleri" standardına uygun olması zorunludur. Dolayısıyla teknik düzenlemeler açısından K. Benzin 95 Oktan ve K.Benzin 95 Oktan (Diğer) arasında herhangi bir fark bulunmamaktadır ve ikisi de her türlü benzinli araçta güvenle kullanılabilir.

- Akaryakıt istasyonlarında satılan motorin türleri, “Motorin” ve “Motorin (Diğer)” başlığı altında yer almakta ve diğer ürün kategorisinde satılan motorin için farklı şirketler farklı markalar kullanabilmektedir. Akaryakıt istasyonlarında satılan motorin türlerinin tamamı Avrupa standartlarında (eurodizel) ürünlerdir ve her türlü araçta güvenle kullanılabilir. Mevzuat açısından ülkemizde tek bir motorin standardı bulunmakta olup, motorin ürünlerinin Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanan, "TS EN 590 Otomotiv Yakıtları-Dizel (Motorin)-Gerekler ve Deney Yöntemleri" standardına uygun olması gerekir. Standartlar gereği bütün motorin türlerinde azami kükürt miktarının 10 mg/kg olması zorunludur. Motorin (Diğer) başlığı altında farklı markalarla satılan motorinin bazı katkı maddeleriyle ilave özellik kazandırıldığı ifade edilmektedir; ancak, bu ürünlerin standartlara uygunluğa ilave olarak, ifade edilen özellikleri taşıyıp taşımadığına dair herhangi bir kontrol ya da denetim bulunmamaktadır. Dolayısıyla teknik düzenlemeler açısından Motorin ve Motorin (Diğer) arasında herhangi bir fark bulunmamaktadır ve ikisi de dizel araçlarda güvenle kullanılabilir.

- 02/05/2024 tarihli ve 12599 sayılı Kurul Kararı gereğince, 8730 Sayılı Farklılaştırılmış Akaryakıtlara İlişkin Kurul Kararının 6. maddesinde yapılan değişiklik ile; 15/05/2024 tarihinden itibaren akaryakıt istasyonlarında yapılan satışlarda, farklılaştırılmış olsun veya olmasın aynı tür akaryakıtlar için fiyat farkı uygulanmayacaktır.

Tanımlar:

1. Ürün Fiyatı: Ürün Fiyatları Platts European Market Scan da CIF MED (Genova/Lavera) \$/TON olarak yayımlanmaktadır.

Platts European Market Scan da CIF MED (Genova/Lavera) başlığı altında K. Benzin 95 Oktan ve motorin için yayımlanan günlük fiyatların ortalamasının, TCMB tarafından belirlenen gösterge niteliğindeki ABD doları döviz satış kuru ve ürünün yoğunluğu ile çarpılması ile bulunan fiyattır. Uluslararası piyasalarda ürün fiyatları ham petrol fiyatlarından farklı yönde hareket edebildiği için (örneğin ham petrol fiyatları azalırken benzin fiyatlarının artması vb.) ürün fiyatlarının direk olarak ham petrol fiyatlarıyla ilişkilendirilmesi yanıltıcı olabilmektedir.

2. Toptancı Marjı: Rafinerici veya dağıtıcılar tarafından ürün fiyatı üzerine eklenen marjdır.

3. Gelir Payı: Ulusal petrol stokunun tamamlayıcı kısmının tutulabilmesi için tüketici fiyatlarına ilave edilen rakamlardır. Benzin türleri ve motorin türleri için 2024 yılı gelir payı 0,02529 TL/lit olarak belirlenmiştir.

4. Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamı: Ürünlerin temin edilmesinden (Rafineriden, ithalat yoluyla veya diğer dağıtıcılardan) son kullanıcıya ulaştırılmasına kadar maliyetleri içeren marjdır.

5. Toplam Vergi: Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisinin (KDV) toplamıdır.

Benzin Türleri için (95 Oktan)	ÖTV 9,4540 TL/lit	KDV oranı %20
Motorin Türleri için	ÖTV 8,8629 TL/lit	KDV oranı %20

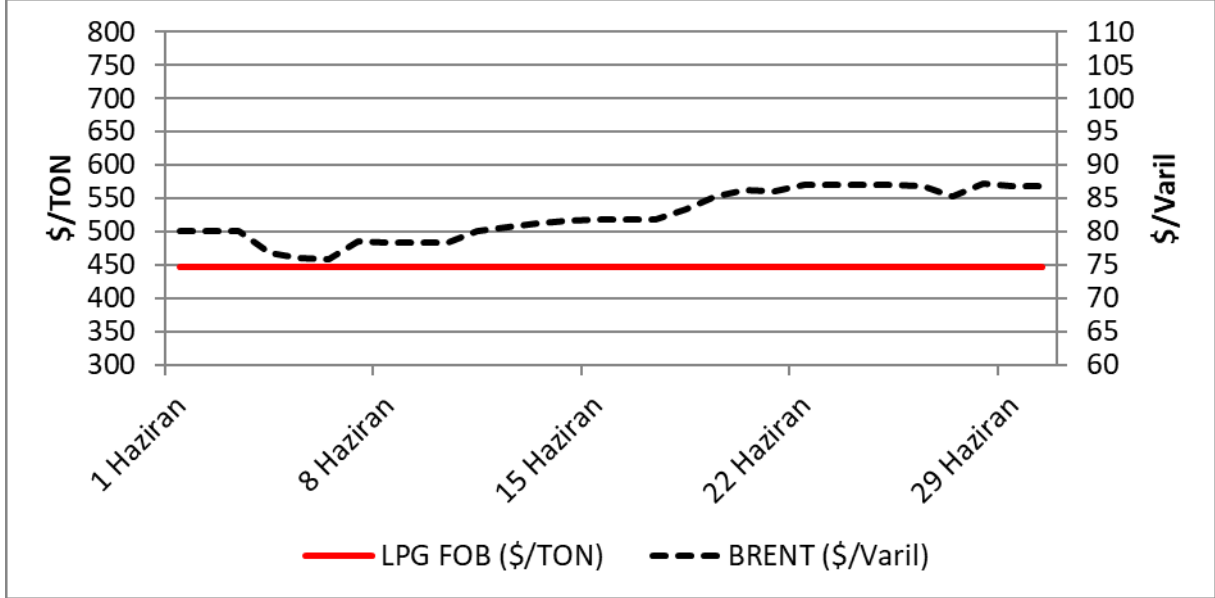
B. LPG PİYASASI

1. Haziran Ayında Uluslararası Piyasalarda ve Türkiye’de Ürün Fiyatlarının Seyri

1.1 Uluslararası Piyasalar

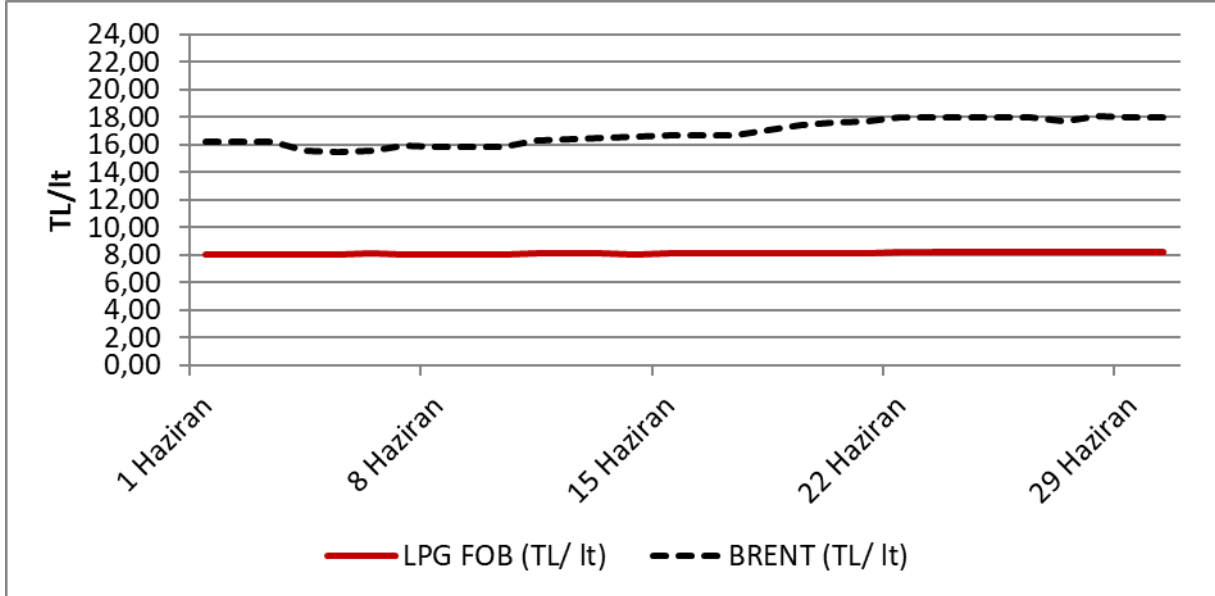
Ülkemiz LPG ürün fiyatları Sonatrach piyasa fiyatları referans alınarak takip etmekte olup söz konusu Sonatrach fiyatları, Propan ve Bütan olmak üzere ayda bir kez güncellenmektedir. Referans fiyat hesaplanırken söz konusu piyasada yayımlanan Bütan fiyatının %70’i ve Propan fiyatının %30’u alınmaktadır. Bu kapsamda karışım LPG (FOB) ürünü ve Brent tipi ham petrol (Dated-Brent) için yayımlanan fiyatlar Şekil-7’de sunulmuştur.

Şekil-7: Haziran Ayı LPG (\$/Ton) ve Brent (Dated-\$/Varil) Fiyat Seyri

Söz konusu veriler TL/lt’ye çevrilerek Şekil-8’de sunulmuştur.

Şekil-8: Haziran Ayı LPG ve Brent (Dated) Seyri (TL/lt)

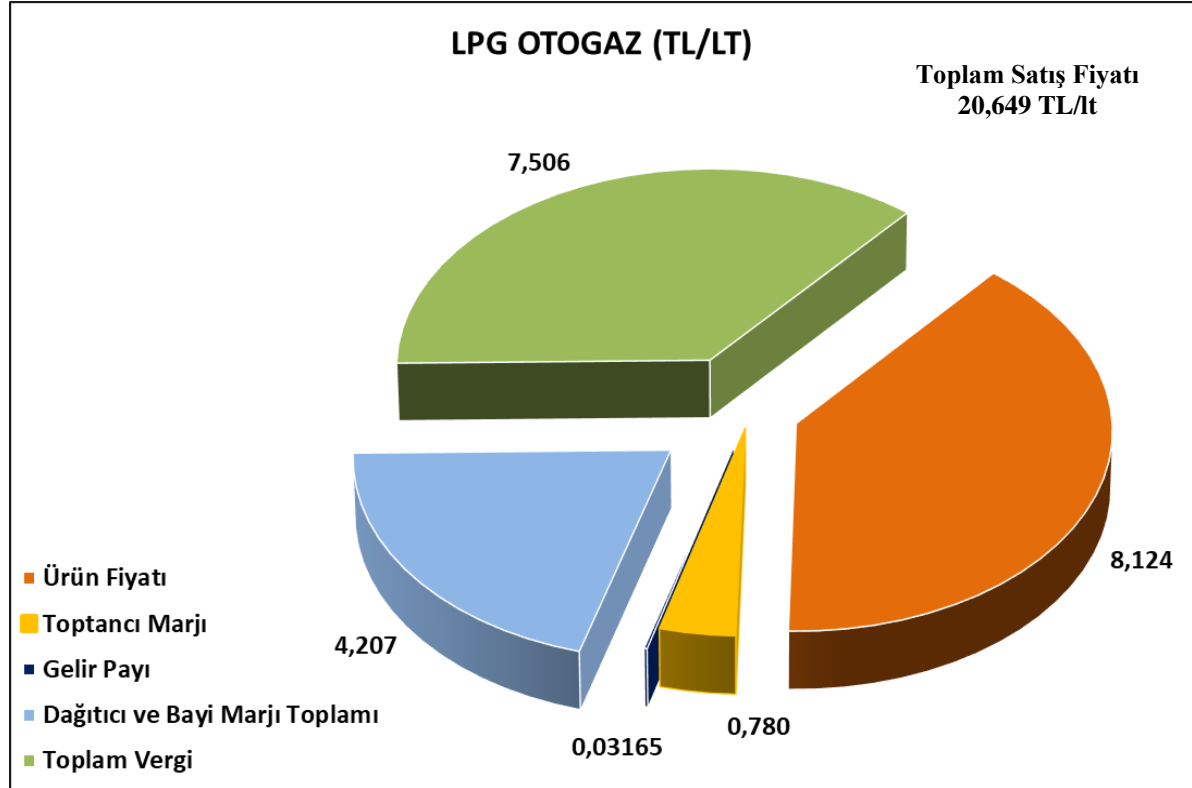
2. Haziran Ayı LPG (Otogaz) Fiyat Oluşumu (İstanbul Avrupa Yakası)

Bu bölümde, gösterge niteliğinde olması açısından, en yüksek hacimli ilk sekiz firmaya ait İstanbul Avrupa Yakası vergiler dahil LPG (Otogaz) fiyatlarının son 12 aylık dönemde nasıl seyrettiği ve nihai fiyat içerisindeki payların dağılımı Tablo-5 ve Şekil-9'da incelenmektedir.

Tablo-5: Yurt İçi Otogaz Fiyat Oluşumu (TL/lt)

Dönem	Ürün Fiyatı	Toptancı Marjı	Gelir Payı	Dağıtıcı ve Bayi Marj Toplamı	Toplam Vergi	Toplam Fiyat
2024 Haziran	8,124	0,780	0,03165	4,207	7,506	20,649
2024 Mayıs	8,904	0,864	0,03165	3,929	7,623	21,351
2024 Nisan	10,120	0,926	0,03165	3,767	7,846	22,690
2024 Mart	10,171	0,532	0,03165	3,610	7,746	22,091
2024 Şubat	9,196	0,525	0,03165	3,411	7,510	20,675
2024 Ocak	8,934	0,080	0,03165	3,602	7,407	20,055
2023 Aralık	8,698	0,640	0,01998	3,058	6,366	18,782
2023 Kasım	8,699	0,639	0,01998	3,028	6,360	18,746
2023 Ekim	8,842	0,496	0,01998	2,959	6,346	18,664
2023 Eylül	8,222	0,534	0,01998	2,770	6,192	17,738
2023 Ağustos	7,044	0,624	0,01998	2,787	5,978	16,453
2023 Temmuz	5,251	0,646	0,01998	2,660	4,241	12,819

Şekil-9: Haziran Ayı Yurt İçi Otogaz Fiyat Oluşumu (TL/lt)

Tablo-5 ve Şekil-9'dan da görüleceği üzere Haziran ayında 20,649 TL/lt düzeyindeki LPG (Otogaz) nihai litre fiyatının %36,50'lik kısmı vergilerden ve gelir payından, %39,34'lük kısmı ürün fiyatından, %24,16'lık kısmı toptancı, dağıtıcı ve bayi marjından oluşmaktadır.

3. AB ve Türkiye Haziran Ayı LPG (Otogaz) Fiyat Karşılaştırması

Ülkemizde otogaz için uygulanan vergi miktarlarını Hazine ve Maliye Bakanlığı belirlemektedir. Haziran ayında Türkiye ve AB ülkelerinde otogazın vergili fiyatları ile litre başına alınan ve büyükten küçüğe sıralanmış vergi oranları Tablo-6'da sunulmaktadır. Aynı tabloda, ülke bazında otogazın bir litresinin TL cinsinden vergisiz fiyatları da yer almaktadır.

Tablo-6: Türkiye-AB Ülkeleri Haziran Ayı LPG (Otogaz) Fiyat Karşılaştırması

Ülke	Vergisiz Fiyatlar (TL/LT)	Vergili Fiyatlar (TL/LT)	Vergi Oranı (%)
Letonya	13,50	25,09	46,20
Almanya	18,93	34,61	45,30
Estonya	13,04	23,75	45,09
Portekiz	16,15	29,08	44,46
Litvanya	11,59	20,84	44,40
Hollanda	15,00	26,18	42,71
İtalya	15,35	25,01	38,63
Polonya	13,87	21,90	36,66
Türkiye	13,11	20,65	36,50
Slovenya	19,74	28,97	31,86
Macaristan	21,13	30,72	31,23
Slovakya	16,54	23,97	31,01
Çek Cumhuriyeti	17,11	24,40	29,87
Romanya	17,80	25,21	29,38
Fransa	24,69	34,47	28,38
Lüksemburg	18,06	23,65	23,64
Hırvatistan	20,53	25,98	20,99
İspanya	26,26	33,23	20,96
Bulgaristan	16,66	20,43	18,42
Belçika	18,95	22,93	17,36

Kaynak: https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en

TANIMLAR:

1. Ürün Fiyatı:

Ülkemiz LPG ürün fiyatları bakımından referans olması açısından Sonatrach piyasa fiyatlarını takip etmekte olup, bahse konu piyasada LPG fiyatları Propan ve Bütan olmak üzere ayda bir kere yayımlanmaktadır.

Hesaplama yapılırken söz konusu piyasada yayımlanan “Bütan” fiyatının %70’i ve “Propan” fiyatının %30’u alınır ve hesaplanan rakam, her gün için TCMB tarafından belirlenen gösterge niteliğindeki ABD doları döviz satış kuru ve ürünün yoğunluğu ile çarpılması ile bulunan fiyattır.

Uluslararası piyasalarda LPG fiyatları ayda bir defa yayımlandığı için ve ham petrol fiyatlarından farklı yönde hareket edebildiği için (örneğin ham petrol fiyatları azalırken otogaz fiyatlarının artması vb.) ürün fiyatlarının direk olarak ham petrol fiyatlarıyla ilişkilendirilmesi yanlıtıcı olabilmektedir.

2. Toptancı Marjı: Rafinerici veya dağıtıcılar tarafından ürün fiyatı üzerine eklenen marjdır.

3. Gelir Payı: Ulusal petrol stokunun tamamlayıcı kısmının tutulabilmesi için tüketici fiyatlarına ilave edilen rakamlardır. LPG için 2024 yılı gelir payı 0,0316512 TL/lt olarak belirlenmiştir.

4. Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamı: Ürünlerin temin edilmesinden (Rafineriden, ithalat yoluyla veya diğer dağıtıcılardan) son kullanıcıya ulaştırılmasına kadar maliyetleri içeren marjdır.

5. Toplam Vergi: Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisinin (KDV) toplamıdır.

LPG (Otogaz) için	ÖTV 7,2577 TL/kg	KDV oranı %20
-------------------	------------------	---------------